

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Формування механізму управління проблемною заборгованістю банку в системі ризик-менеджменту банку

Виконала:

студентка 4 курсу

Костильова Олена Михайлівна

Науковий керівник:

Остапенко Вікторія Миколаївна

ОБ'ЄКТ
ДОСЛІДЖЕННЯ

кредитні
відносини в
банку

МЕТА

вивчення сутності категорії «проблемний кредит» та розроблення практичних рекомендацій щодо удосконалення механізму роботи з даною категорією

ЗАВДАННЯ

з'ясувати сутність визначення «проблемний кредит»

розробити детальну класифікацію чинників виникнення проблемних кредитів

оцінити стан та тенденції проблемної заборгованості банків України

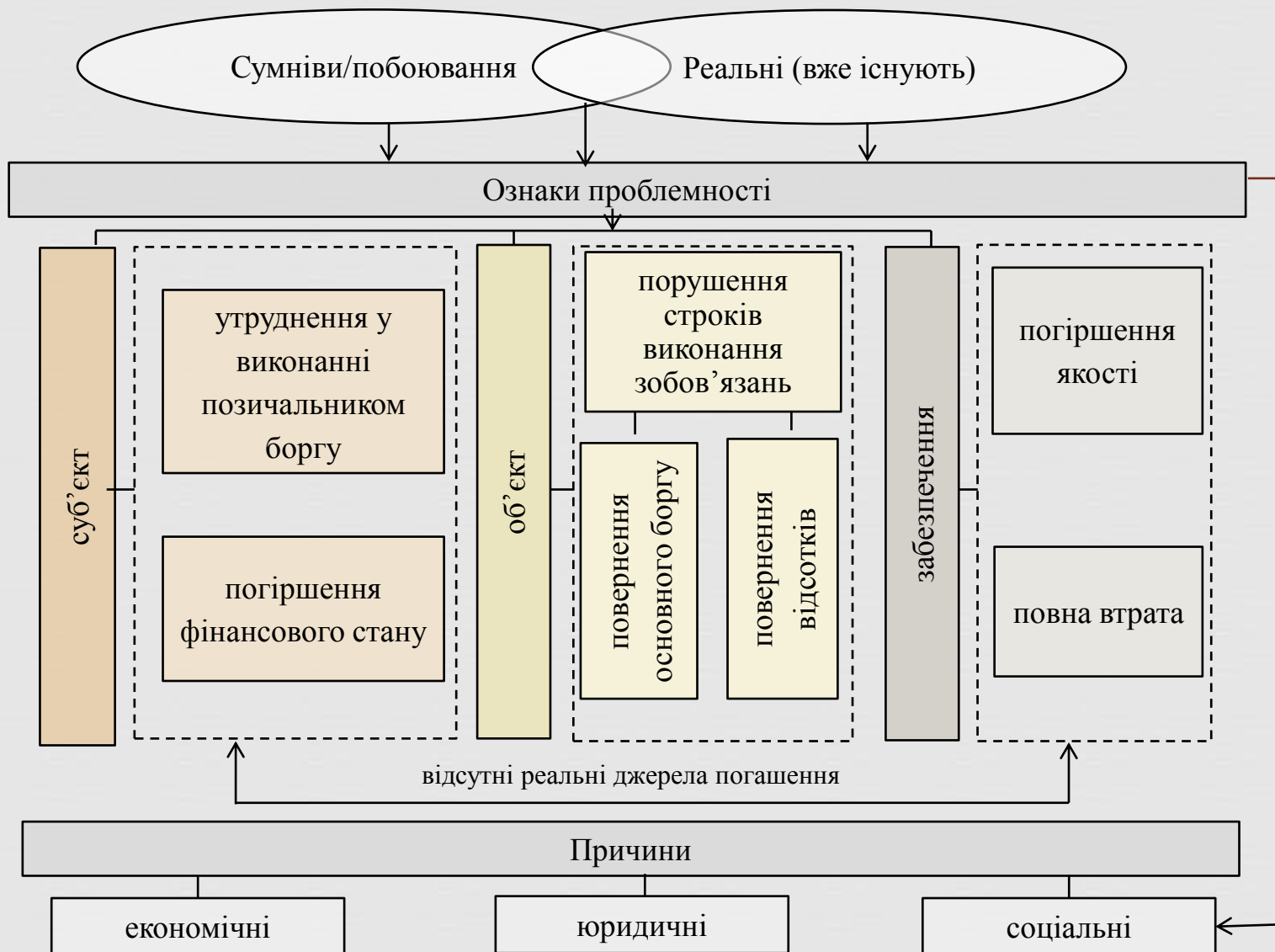
запропонувати механізм управління простроченою заборгованістю в системі ризик-менеджмент банку

ПРЕДМЕТ
ДОСЛІДЖЕННЯ

фінансово-економічні відносини, що складаються в процесі організації роботи банків з проблемними кредитами

Ключові особливості визначення «проблемний кредит» стосовно ознак проблемності

Чинники виникнення проблемних кредитів

Зовнішні

- Недосконалість чи зміни у законодавстві
- Падіння обсягу ВВП
- Девальвація національної валюти
- Рівень безробіття
- Рівень інфляції
- Рівень заборгованості із виплат заробітних плат
- Політична ситуація у країні
- Розвиток галузі
- Скорочення обсягів і відсутність зовнішніх джерел фінансування
- Форс-мажорні обставини

Внутрішні

Пов'язані з діяльністю банку

- Недостатньо продумана і розроблена кредитна політика банку
- Велика частка валютних кредитів у кредитному портфелі банків
- Кваліфікаційний рівень, відсутність чи недостатність досвіду роботи працівників кредитного відділу
- Кредитування пов'язаних з банком осіб (інсайдерів) на пільгових умовах та самокредитування
- Ризиковані проекти
- Недостатність та неточність інформації про позичальника
- Погане структурування кредиту
- Помилки в оцінюванні забезпечення
- Недостатня перевірка гарантів та поручителів
- Неналежний контроль виконання умов кредитного договору
- Зловживання працівників
- Надання кредиту для погашення іншого кредиту, інноваційних проектів, нових сфер діяльності

Пов'язані з діяльністю позичальника

Фізична особа

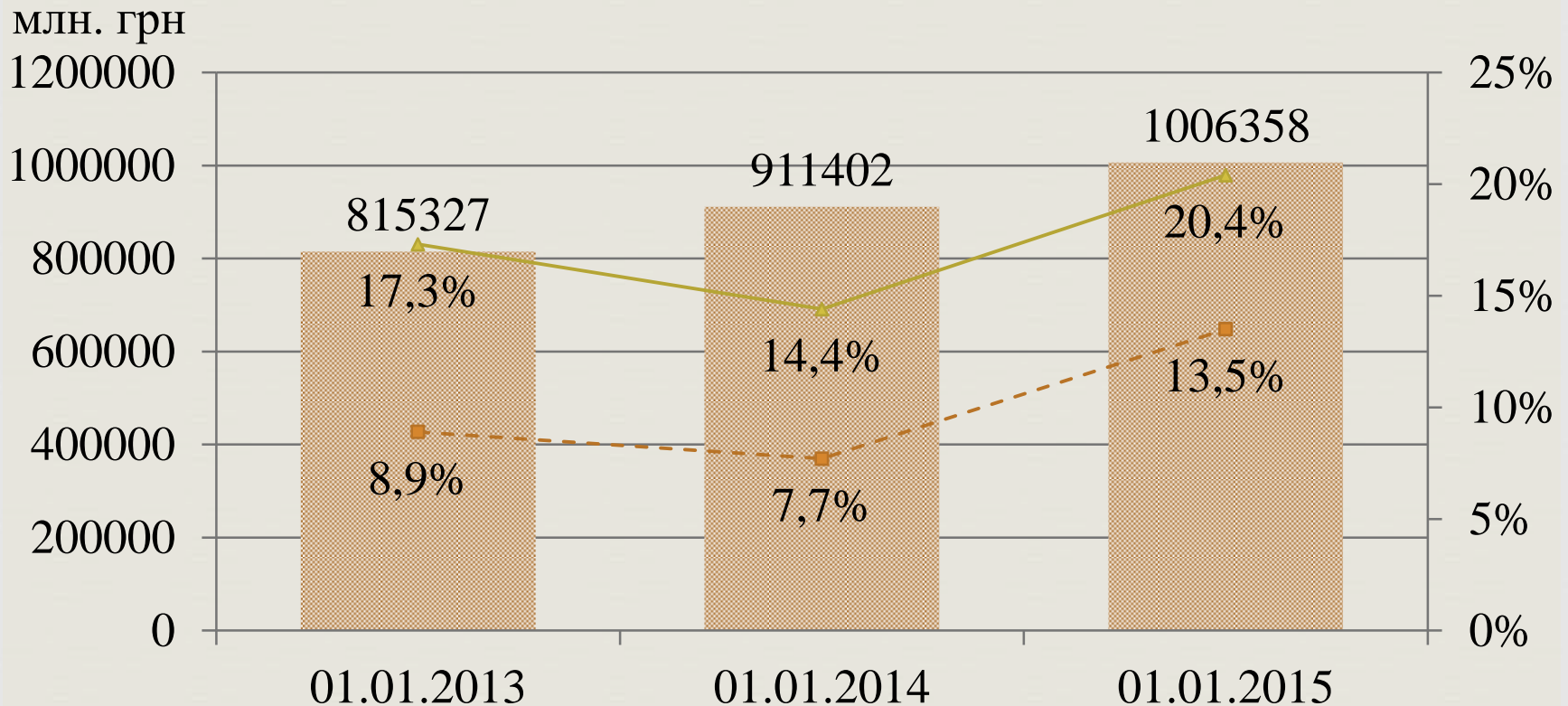
- Звільнення з роботи чи звільнення (нове місце праці; зміна керівництва)
- Сімейні обставини (народження дитини та інше)
- Форс-мажорні обставини, пов'язані з позичальником
- Отримання кредитів в інших банках (збільшення заборгованості; банкрутство)
- Неочікувані обставини, пов'язані із забезпеченням по кредиту (втрата чи погіршення якості майна)
- Морально-етичні якості позичальника (шахрайство; небажання йти на контакт з банком та інше)

Юридична особа

- Створення позичальником нових підприємств
- Зниження обсягу реалізації продукції
- Недостатній рівень управління на підприємстві
- Відсутність досвіду ведення бізнесу (недостатній контроль за станом фінансових ресурсів; поганий кваліфікаційний рівень працівників та інше)
- Зниження конкурентоспроможності товарів та послуг
- Помилки при формуванні маркетингової політики
- Недостатній операційний прибуток
- Функціонально чи економічно застарілий об'єкт
- Переорієнтація діяльності

Динаміка наданих кредитів та частки простроченої заборгованості за ними впродовж 2013-2015 рр.

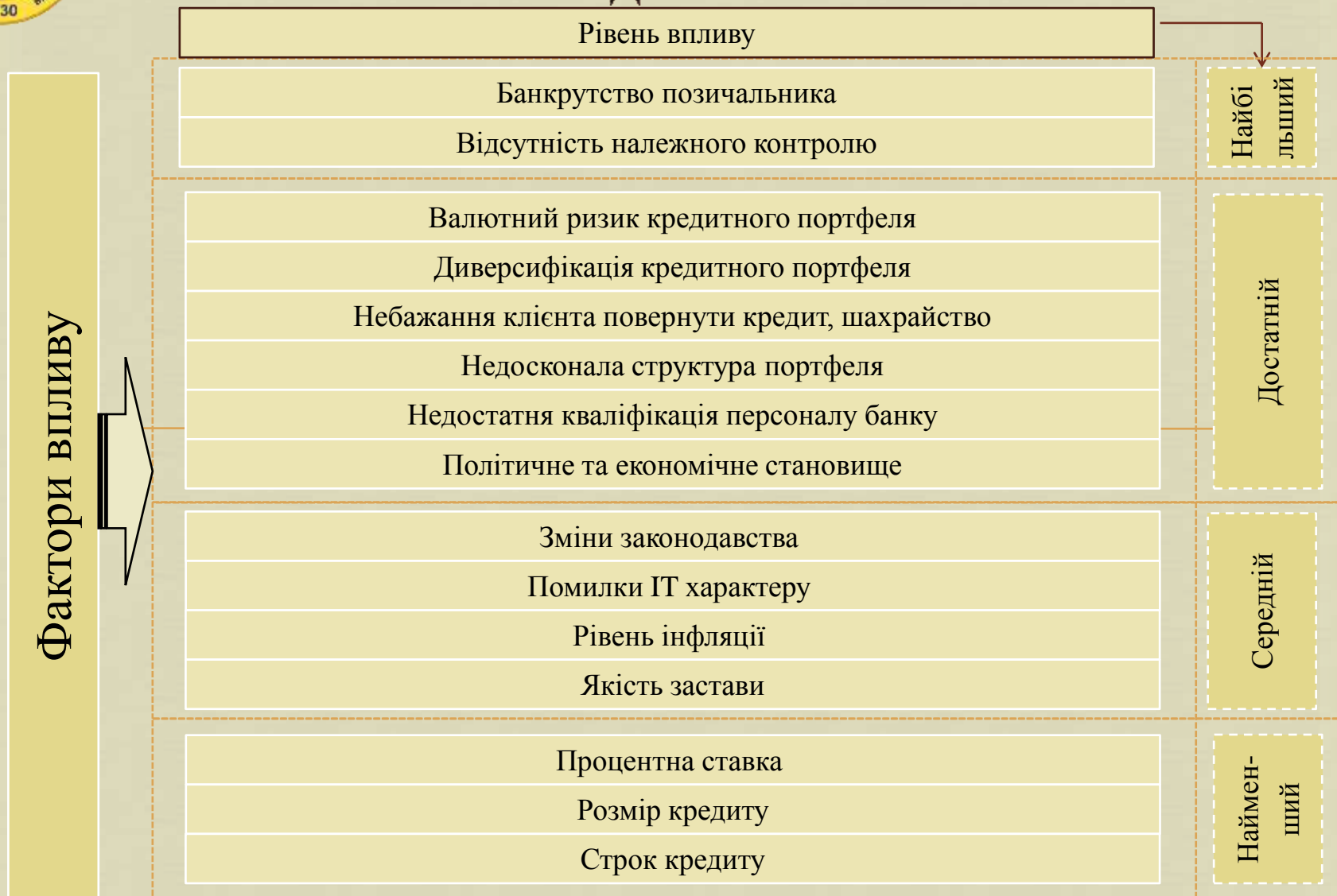
 Кредити надані

 - ■ - Частка простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів

 — ▲ — Частка резервів за активними операціями у кредитному портфелі

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ОБСЯГ ПРОБЛЕМНИХ КРЕДИТІВ БАНКУ

Зовнішні фактори, що впливають на обсяг проблемних кредитів банку

Фактор	Назва фактора	Значення
X1	річний темп приросту реального ВВП країни	відображає зміни потреб клієнтів банку, зокрема суб'єктів підприємницької діяльності, у банківських позичках, рівень їхньої кредитоспроможності й можливість вчасно й у повному обсязі виконувати зобов'язання перед банком;
X2	середньозважена відсоткова ставка за кредитами	сприяє зниженню банківського ризику, збільшенню рівня прибутковості банку та впливає на обсяг наданих кредитів загалом;
X3	річний рівень інфляції	впливає на ціну кредитних ресурсів, реальні доходи позичальників і рівень їх кредитоспроможності;
X4	курс національної валюти до долара США	оскільки в складі клієнтів банку значна частина позичальників є учасниками зовнішньоекономічної діяльності, які мають потребу в валютних кредитах, водночас у банку вже сформована частина кредитного портфеля в іноземній валюті.

Ступінь взаємозв'язку між зовнішніми факторами впливу

	у	X1	X2	X3	X4
у	1	-0,21453	0,897495	-0,05188	0,844759
X1	-0,21453	1	-0,16846	0,234912	-0,08274
X2	0,897495	-0,16846	1	-0,40308	0,627015
X3	-0,05188	0,234912	-0,40308	1	0,418767
X4	0,844759	-0,08274	0,627015	0,418767	1

у – обсяг проблемної заборгованості;

X1 – приріст ВВП ;

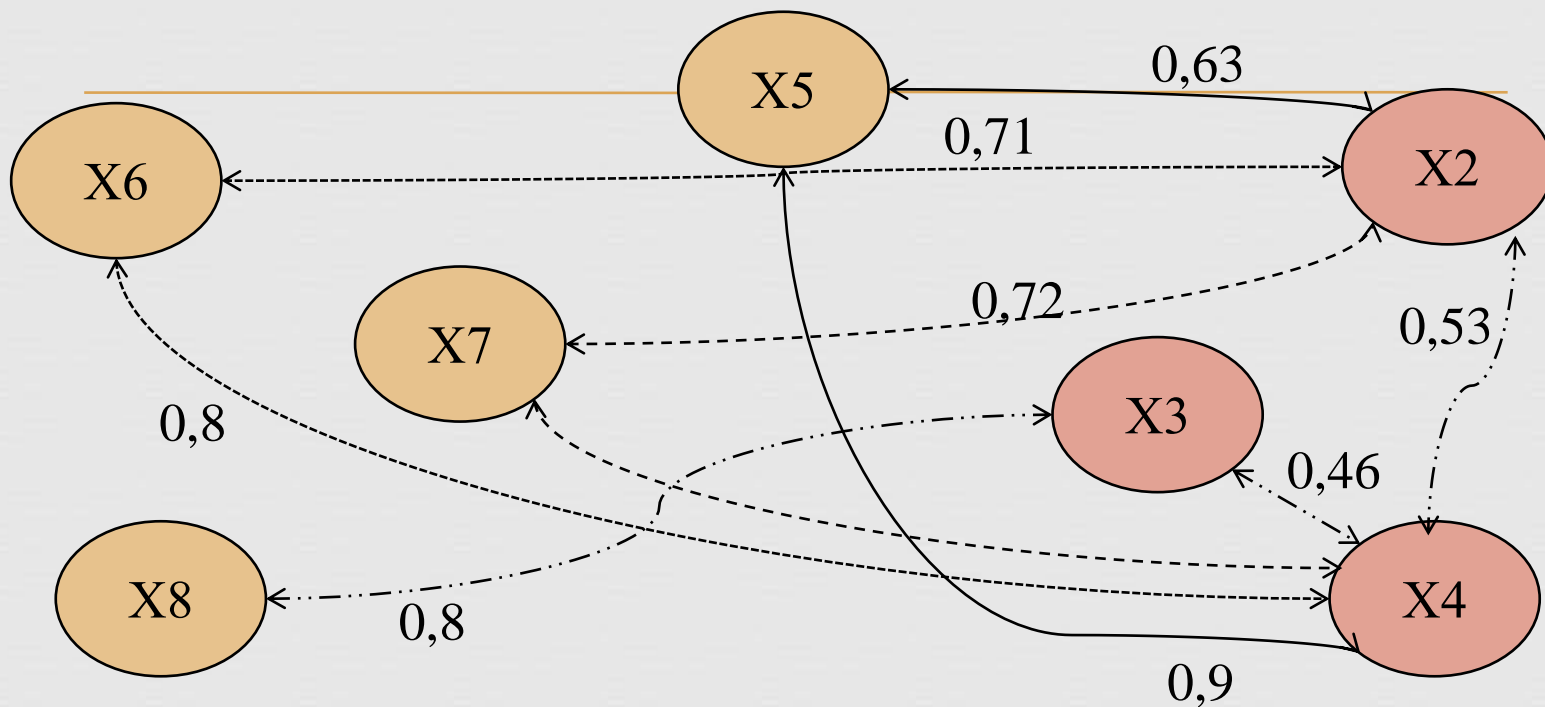
X2 – середньозважена відсоткова ставка за кредитами;

X3 – річний рівень інфляції;

X4 – курс національної валюти до долара США.

Ступінь взаємозв'язку між зовнішніми факторами впливу на проблемну заборгованість та складовими кредитного портфелю банку

X2 – середньозважена відсоткова ставка за кредитами
X3 – річний рівень інфляції
X4 – курс національної валюти до долара США

X5 – проблемні кредити юридичних осіб
X6 – інші кредити фізичних осіб
X7 – іпотечне кредитування
X8 – споживчі кредити

Механізм управління проблемною заборгованістю банку

Вхід

Управлінський облік та фінансова звітність банку;
інструментарій аналізу та управління банку

Управління

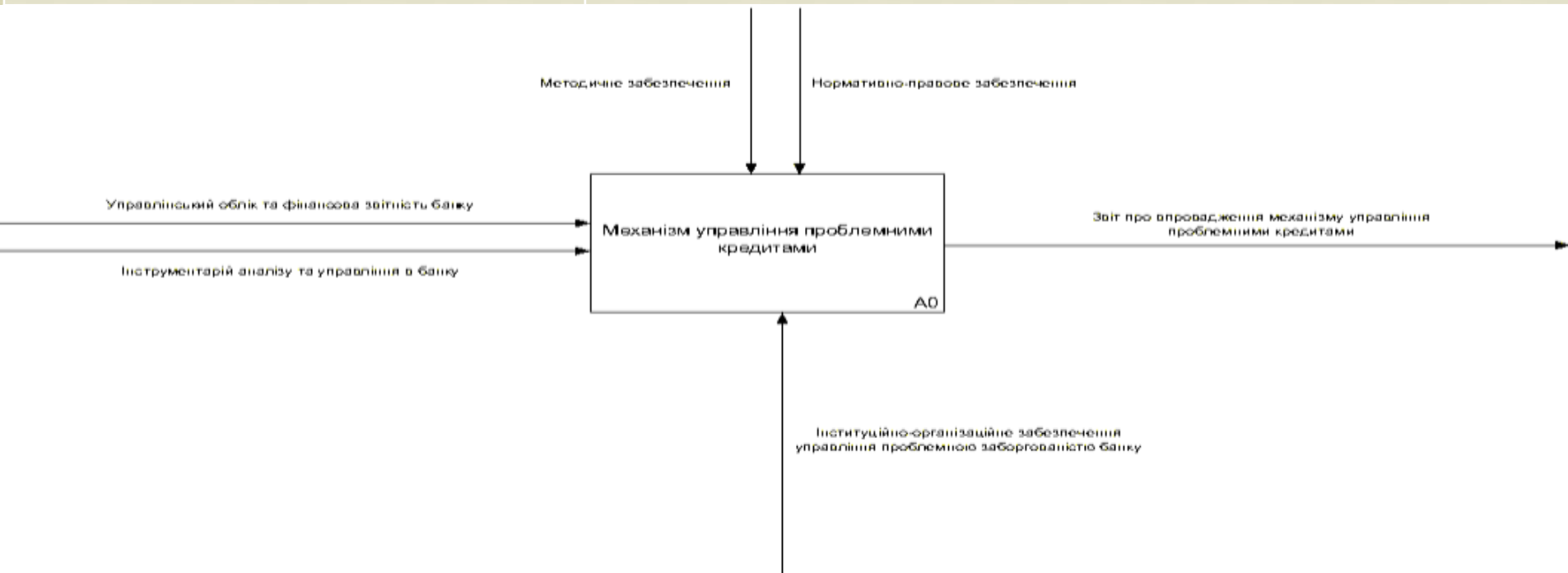
Методичне забезпечення; нормативно правове
забезпечення

Механізми

Інституційно-організаційне забезпечення управління
простроченою заборгованістю банку

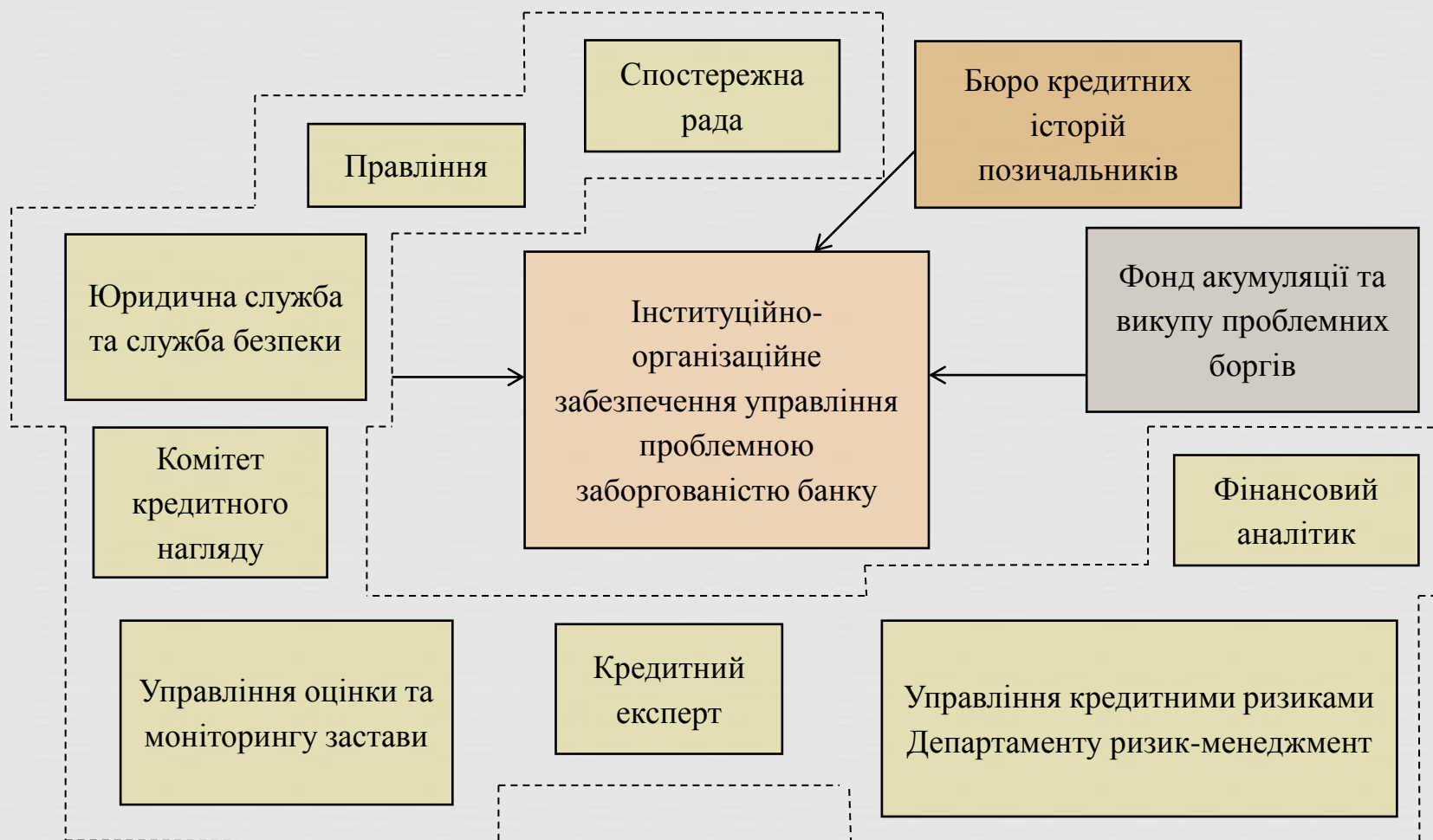
Вихід

Звіт про впровадження механізму управління
проблемними кредитами

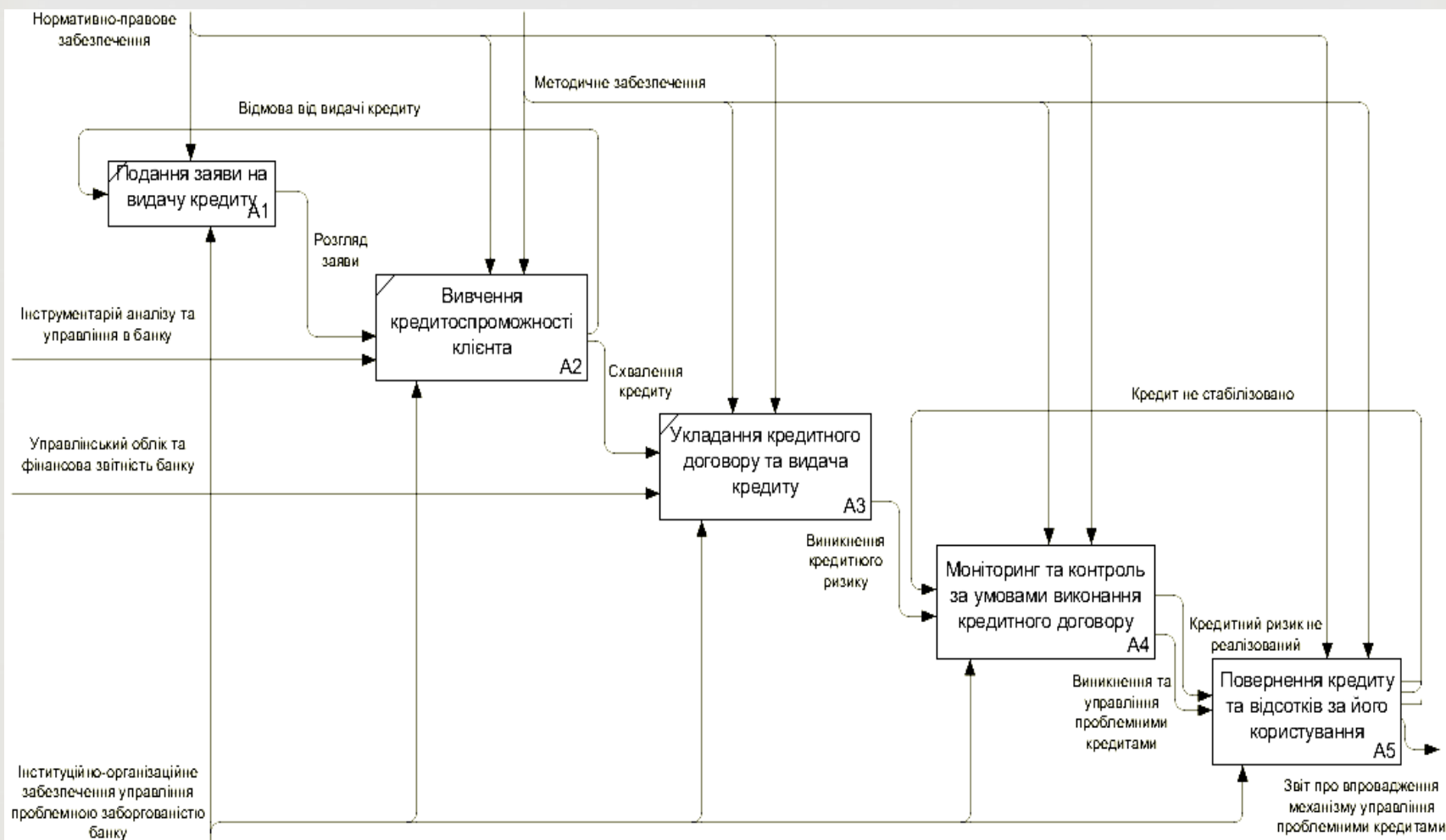

Інституційно-організаційне забезпечення управління проблемною заборгованістю банку

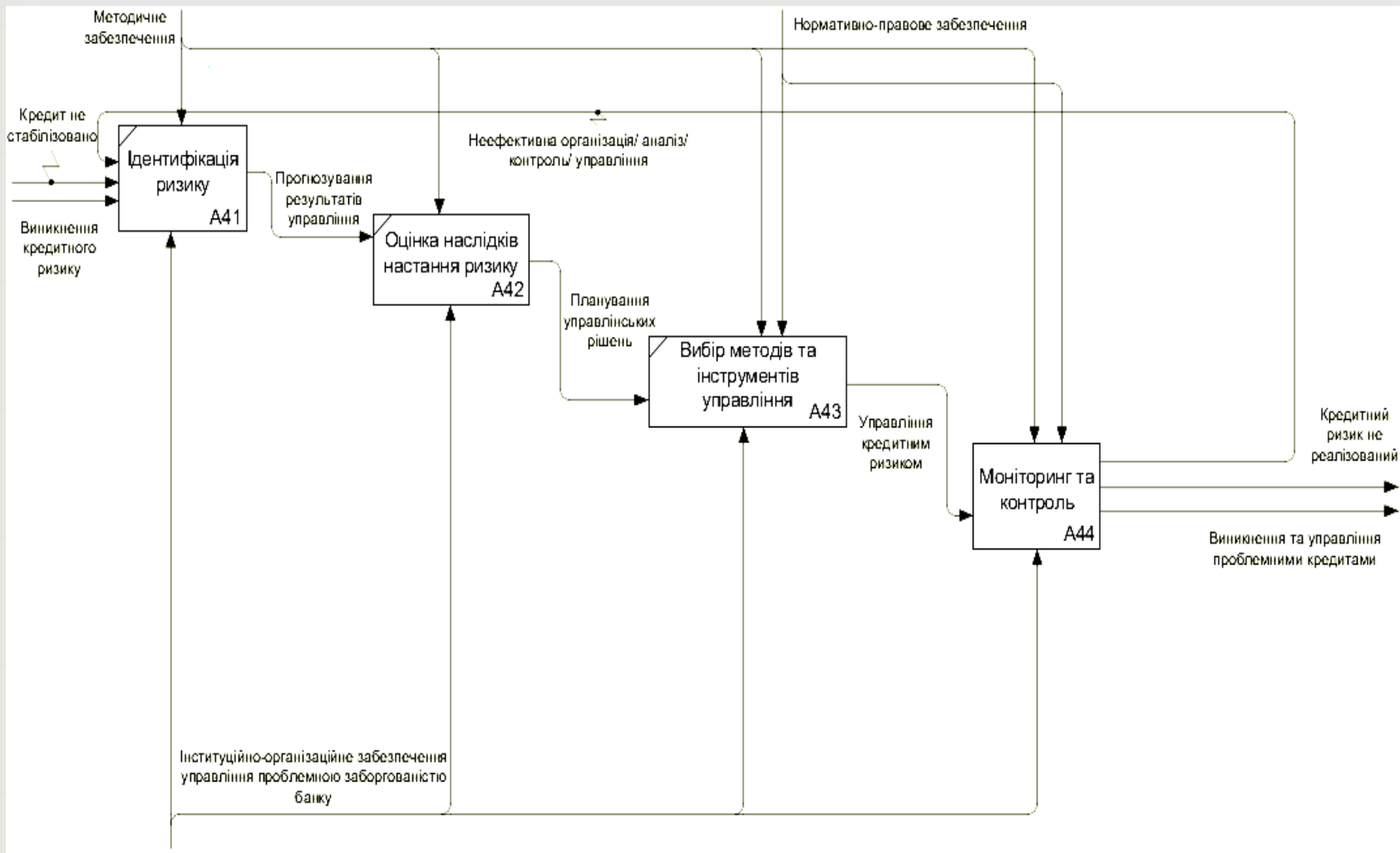

Декомпозиція процесу управління проблемною заборгованістю банку

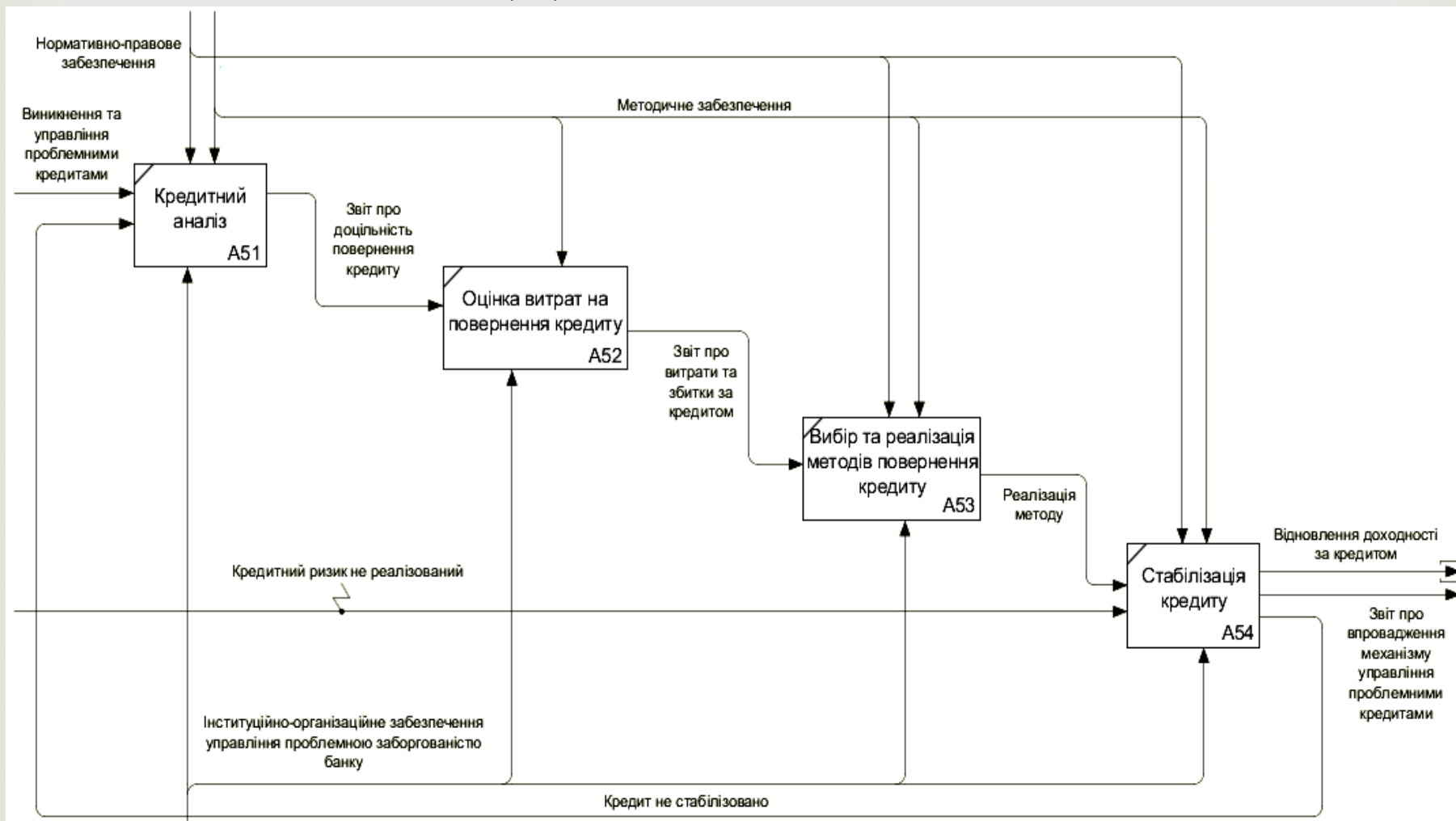

Етапи ризик-менеджменту банку

Етапи повернення кредиту та відсотків за ним

ВИСНОВКИ

- розроблено власне поняття проблемного кредиту, яке охоплює ознаки проблемності за суб'єктом, об'єктом та забезпеченням;
- удосконалено класифікацію чинників виникнення проблемних кредитів;
- визначено ступінь взаємозв'язку між найвагомішими факторами впливу на обсяг проблемної заборгованості та обсягом проблемних кредитів;
 - запропоновано механізм управління простроченою заборгованістю в системі ризик-менеджмент банку, особливістю якого є деталізація кожного з етапів, що дає можливість виявити чи знешкодити проблемну заборгованість на будь-якому етапі.

ДЯКУЮ
∞
ЗА УВАГУ!